

ĐẶC ĐIỂM ÂM NHẠC TÁC PHẨM NHẠC JAZZ VIẾT CHO PIANO CỦA NHẠC SĨ MARTHA MIER

Phạm Nguyễn Ngọc Minh
Trường TH - THCS - THPT Việt Anh
Email: tradingsghn@gmail.com

/Ngày nhận bài: 14/03/2025

/Ngày nhận bài sửa sau phản biện: 25/03/2025

/Ngày chấp nhận đăng: 18/04/2025

TÓM TẮT

Bài nghiên cứu tập trung phân tích đặc điểm âm nhạc trong các tác phẩm jazz viết cho piano của Martha Mier - một nhà soạn nhạc và nhà giáo dục âm nhạc có ảnh hưởng trong lĩnh vực giáo dục âm nhạc dành cho lứa tuổi thiếu niên và thanh thiếu niên. Mục tiêu chính của bài viết là khám phá cấu trúc, hòa âm, nhịp điệu và các yếu tố sáng tạo trong các sáng tác của bà, đồng thời đánh giá tác động của những yếu tố này đối với phương pháp giảng dạy và học tập âm nhạc hiện đại.

Sử dụng phương pháp nghiên cứu hỗn hợp (mixed-methods), bài viết kết hợp giữa định lượng và định tính thông qua các công cụ như khảo sát, phỏng vấn, phân tích nội dung và tài liệu chuyên ngành. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng các tác phẩm của Martha Mier không chỉ phản ánh những đặc trưng tiêu biểu của nhạc jazz như hình thức AABA, 12-bar blues, mà còn thể hiện sự sáng tạo trong cách xử lý hòa âm, nhịp điệu linh hoạt và phong cách biểu đạt đa dạng.

Bên cạnh giá trị nghệ thuật, các tác phẩm của Martha Mier còn đóng vai trò như một công cụ hiệu quả trong giảng dạy âm nhạc, giúp học sinh phát triển tư duy âm nhạc, khả năng cảm thụ và biểu diễn. Di sản của Martha Mier góp phần khẳng định vai trò quan trọng của nhạc jazz trong giáo dục âm nhạc hiện đại, đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của việc nuôi dưỡng cảm xúc và sự sáng tạo trong quá trình học tập âm nhạc.

Từ khóa: Âm nhạc, piano, tác phẩm nhạc Jazz

MUSICAL CHARACTERISTICS OF JAZZ WORKS FOR PIANO BY MARTHA MIER

ABSTRACT

This study focuses on analyzing the musical characteristics found in the jazz piano works of Martha Mier, a renowned composer and influential music educator. The primary objective is to explore the structure, harmony, rhythm, and creative elements in her compositions, while also evaluating their impact on contemporary music education practices.

Employing a mixed-methods research approach, the study integrates both quantitative and qualitative methodologies, including surveys, interviews, content analysis, and literature review, to ensure objectivity and academic rigor. The findings reveal that Mier's works not only embody key features of jazz-such as the AABA form and the 12-bar blues structure-but also demonstrate sophisticated harmonic progressions and inventive rhythmic patterns.

Beyond their artistic value, Mier's compositions serve as effective pedagogical tools that foster musical thinking, aural perception, and performance skills among students. Her legacy significantly contributes to the enrichment of jazz education and highlights the essential role of music education in nurturing creativity and emotional expression in learners.

Keywords: Music, piano, jazz composition

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh giáo dục âm nhạc hiện nay, jazz piano vẫn là một lĩnh vực chưa được khai thác triệt để, đặc biệt tại Việt Nam. Dù nhạc jazz đã có lịch sử phát triển lâu đời và là một di sản văn hóa toàn cầu, việc giảng dạy và tiếp cận thể loại này tại các trường học vẫn gặp nhiều hạn chế. Các yếu tố như sự thiếu hụt về tài liệu giảng dạy chuyên sâu, cơ sở vật chất không đầy đủ, và

kiến thức chưa toàn diện của đội ngũ giáo viên khiến việc học piano jazz chưa thực sự phát triển.

Trong những thập kỷ gần đây, giáo dục âm nhạc đã có sự phát triển mạnh mẽ, không chỉ tập trung vào các tác phẩm kinh điển của nhạc cổ điển phương Tây mà còn mở rộng sang nhiều thể loại âm nhạc khác như jazz, pop, rock, và âm nhạc dân gian. Trong đó, nhạc

jazz - với đặc trưng về nhịp điệu, hòa âm, và tính ngẫu hứng - đã trở thành một phần không thể thiếu trong giáo trình giảng dạy tại nhiều cơ sở đào tạo âm nhạc trên toàn thế giới.

Tại Việt Nam, việc đưa jazz vào giảng dạy vẫn còn khá mới mẻ và thường gặp khó khăn do thiếu tài liệu phù hợp, đặc biệt là những tác phẩm được biên soạn chuyên biệt cho học sinh trình độ sơ - trung cấp. Trong bối cảnh đó, các tác phẩm piano jazz của nhạc sĩ Martha Mier, vốn được biết đến rộng rãi trong giới giáo dục âm nhạc quốc tế, trở thành một nguồn tài liệu quý giá, mang tính sư phạm cao và có giá trị nghệ thuật rõ rệt.

Thông qua thực tế công tác về việc giảng dạy piano jazz tại Việt Nam hiện nay, bản thân tôi nhận thấy rằng còn gặp nhiều khó khăn và hạn chế về thiếu cơ sở vật chất và thiết bị hỗ trợ, hạn chế về kiến thức và kỹ năng của giáo viên, đội ngũ giáo viên âm nhạc chưa được đào tạo chuyên sâu về jazz, dẫn đến khó khăn trong việc truyền tải đầy đủ các khía cạnh phong phú của thể loại này, đặc biệt là những kỹ thuật đặc thù như ngẫu hứng (improvisation) và nhịp swing. Trước những thực trạng trên, đòi hỏi cần có các nghiên cứu chuyên sâu để tìm ra các giải pháp khắc phục, nhằm thúc đẩy sự phát triển của việc giảng dạy piano jazz tại Việt Nam.

Hiện nay, phần lớn các nghiên cứu về nhạc jazz vẫn tập trung vào những tên tuổi lớn như Duke Ellington, Thelonious Monk hay Bill Evans, với các tác phẩm jazz biểu diễn chuyên nghiệp. Trong khi đó, việc nghiên cứu về các tác phẩm jazz hướng đến mục tiêu giáo dục và phát triển kỹ năng âm nhạc cho học sinh, đặc biệt là ở trình độ cơ bản và trung cấp, vẫn còn tương đối hạn chế, cả trên thế giới và tại Việt Nam.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Martha Mier là một trong số ít các nhạc sĩ vừa là nhà giáo dục, vừa sáng tác những tác phẩm jazz piano dành riêng cho việc học. Tuy nhiên, tại Việt Nam, tài liệu nghiên cứu hệ thống và chuyên sâu về các tác phẩm của bà gần như chưa có. Điều này dẫn đến sự thiếu hụt kiến thức và phương pháp tiếp cận phù hợp trong quá trình giảng dạy và học tập dòng nhạc jazz ở môi trường sư phạm.

Nghiên cứu về đặc điểm âm nhạc trong các tác phẩm piano jazz của Martha Mier có ý nghĩa quan trọng trong cả lĩnh vực âm nhạc và giáo dục, giúp đóng góp vào lý thuyết âm nhạc. Nghiên cứu này cung cấp cái nhìn sâu sắc về các yếu tố cấu trúc, hòa âm, và phong cách sáng tạo trong các tác phẩm của Martha Mier, từ đó góp phần vào việc phát triển lý thuyết về jazz và các hình thức âm nhạc liên quan. Ngoài ra các kỹ thuật và phong cách sáng tạo của Martha Mier không

chỉ mang tính học thuật mà còn dễ dàng ứng dụng trong việc giảng dạy piano. Nghiên cứu này có thể giúp các giáo viên và học viên hiểu rõ hơn về cách tiếp cận hiệu quả trong học tập và biểu diễn jazz piano. Nâng cao sự nhận thức về jazz trong bối cảnh jazz chưa thực sự phổ biến rộng rãi tại Việt Nam, nghiên cứu này có thể góp phần nâng cao sự hiểu biết và yêu thích thể loại này, khẳng định giá trị văn hóa và nghệ thuật của nhạc jazz. Việc tiếp cận các tác phẩm của Martha Mier không chỉ dừng lại ở việc chơi nhạc mà còn khuyến khích học viên phát triển khả năng ứng biến và sáng tạo cá nhân - những yếu tố cốt lõi của jazz.

Các tài liệu quốc tế về Martha Mier chủ yếu nằm ở hình thức sách hướng dẫn biểu diễn, phần mềm giảng dạy, và các bài viết ngắn mang tính giới thiệu, trong đó tập trung vào bộ sưu tập Jazz, Rags & Blues - được đánh giá cao về mặt kỹ thuật và khả năng khơi gợi hứng thú học tập. Một số tài liệu khác bàn đến đặc điểm cấu trúc và hòa âm trong âm nhạc jazz giáo dục, nhưng chưa có công trình nào đi sâu phân tích hệ thống đặc điểm âm nhạc trong các tác phẩm của Martha Mier, đặc biệt là dưới góc nhìn sư phạm kết hợp với lý thuyết âm nhạc và thực hành biểu diễn.

Ở Việt Nam, các công trình nghiên cứu về giáo dục jazz chủ yếu ở mức khái quát, chủ yếu giới thiệu khái niệm, lịch sử và vai trò của jazz, mà chưa có nghiên cứu cụ thể nào tập trung vào việc phân tích các tác phẩm piano jazz của Martha Mier.

Từ những phân tích ở trên, có thể xác định vấn đề nghiên cứu cốt lõi của bài báo là: “Đặc điểm âm nhạc trong các tác phẩm jazz viết cho piano của Martha Mier được thể hiện như thế nào, và những đặc điểm đó mang lại giá trị gì trong quá trình giảng dạy âm nhạc hiện đại?”

Thông qua nghiên cứu của mình, tôi tập trung phân tích thông qua các yếu tố như: cấu trúc tác phẩm, hệ thống hòa âm, sử dụng tiết tấu, kỹ thuật biểu diễn, mối liên hệ với phong cách jazz truyền thống - hiện đại.

Nghiên cứu này có ý nghĩa thiết thực trong nhiều phương diện. Thứ nhất, nó giúp làm rõ những đặc trưng âm nhạc trong sáng tác của Martha Mier - một nhạc sĩ tiêu biểu trong việc kết hợp giữa yếu tố nghệ thuật và sư phạm. Thứ hai, kết quả nghiên cứu có thể hỗ trợ giáo viên âm nhạc trong việc lựa chọn và khai thác các tác phẩm phù hợp với trình độ học sinh, từ đó nâng cao hiệu quả dạy và học bộ môn piano jazz. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng góp phần làm phong phú thêm nguồn tài liệu tham khảo về âm nhạc jazz tại Việt Nam, mở ra cơ hội tiếp cận dòng nhạc này một cách gần gũi, khoa học và hiệu quả hơn đối với học sinh và sinh viên ngành âm nhạc.

Mục tiêu chính của nghiên cứu là phân tích các đặc điểm âm nhạc trong các tác phẩm jazz piano của Martha Mier, tập trung vào cấu trúc, hợp âm, giai điệu, và các yếu tố sáng tạo độc đáo. Tôi tìm hiểu và làm rõ các đặc điểm âm nhạc nổi bật trong các tác phẩm jazz piano của Martha Mier, chẳng hạn như hình thức AABA, cấu trúc 12-bar blues, và cách sử dụng hòa âm phức tạp.

Ngoài ra tôi cũng khám phá phong cách sáng tác của Martha Mier, đặc biệt trong cách kết hợp các yếu tố jazz truyền thống và hiện đại để qua đó đánh giá tác động của các tác phẩm của bà trong giáo dục âm nhạc, đặc biệt là việc ứng dụng trong việc giảng dạy piano jazz. Qua đó tôi cũng đề xuất các giải pháp và phương pháp cụ thể nhằm cải thiện việc giảng dạy piano jazz tại Việt Nam, thúc đẩy sự sáng tạo và kỹ năng âm nhạc cho học sinh.

Phân tích các đặc điểm âm nhạc nổi bật trong các tác phẩm jazz viết cho piano của Martha Mier, bao gồm: cấu trúc, hòa âm, tiết tấu, kỹ thuật và phong cách. Nghiên cứu xác định các yếu tố sư phạm tiềm năng trong sáng tác của Martha Mier, từ đó đề xuất cách ứng dụng hiệu quả trong giảng dạy âm nhạc; Bên cạnh đó, tôi muốn đánh giá tác động của các tác phẩm này đến quá trình phát triển kỹ năng biểu diễn và tư duy âm nhạc của học sinh góp phần bổ sung cơ sở lý luận và thực tiễn cho lĩnh vực giáo dục âm nhạc hiện đại, đặc biệt là trong việc đưa jazz vào chương trình đào tạo chính quy.

Nghiên cứu này có tính mới trong việc khám phá sâu hơn đặc điểm âm nhạc của các tác phẩm jazz piano của Martha Mier, một chủ đề chưa được nghiên cứu rộng rãi tại Việt Nam đó là:

Khai thác góc nhìn sáng tạo thông qua nghiên cứu tập trung vào cách Martha Mier kết hợp các yếu tố jazz truyền thống với phong cách hiện đại, tạo ra sự độc đáo trong các tác phẩm của bà. Việc phân tích chi tiết cấu trúc AABA, 12-bar blues, và các yếu tố sáng tạo khác mang đến sự hiểu biết mới về phong cách sáng tác của Martha Mier.

Áp dụng vào giáo dục âm nhạc theo cách thức mà các tác phẩm của Martha Mier có thể được sử dụng để thúc đẩy kỹ năng sáng tạo, khả năng ứng biến, và cảm xúc âm nhạc trong giảng dạy piano jazz-những khía cạnh chưa được khai thác nhiều trong bối cảnh giáo dục âm nhạc tại Việt Nam.

Giải quyết khoảng trống nghiên cứu tại Việt Nam trong khi các nghiên cứu về jazz và giáo dục âm nhạc đã được thực hiện rộng rãi trên thế giới, việc áp dụng và phát triển phương pháp giảng dạy piano jazz dựa trên các tác phẩm của Martha Mier tại Việt Nam vẫn còn nhiều hạn chế. Nghiên cứu này hướng đến việc

lấp đầy khoảng trống đó.

Đề xuất các giải pháp thực tế ngoài việc phân tích đặc điểm âm nhạc, nghiên cứu còn đưa ra các giải pháp cụ thể nhằm cải thiện việc giảng dạy piano jazz tại Việt Nam, làm nền tảng để phát triển kỹ năng âm nhạc cho học viên.

Nghiên cứu này là một trong số hiếm hoi tại Việt Nam tập trung chuyên sâu vào các tác phẩm jazz mang tính sư phạm của Martha Mier, từ đó đưa ra những phân tích mang tính hệ thống và học thuật. Không chỉ dừng lại ở việc mô tả đặc điểm âm nhạc, nghiên cứu còn đặt các tác phẩm này trong mối liên hệ với phương pháp giáo dục âm nhạc hiện đại, đặc biệt là trong đào tạo kỹ năng biểu diễn piano cho học sinh sơ và trung cấp. Tính mới còn nằm ở cách tiếp cận liên ngành - kết hợp giữa phân tích âm nhạc, lý thuyết giáo dục và thực tiễn giảng dạy - nhằm cung cấp một cái nhìn toàn diện về giá trị của các tác phẩm này trong môi trường sư phạm hiện nay.

Phân tích các đặc điểm âm nhạc nổi bật trong các tác phẩm jazz viết cho piano của Martha Mier, bao gồm: cấu trúc, hòa âm, tiết tấu, kỹ thuật và phong cách. Nghiên cứu xác định các yếu tố sư phạm tiềm năng trong sáng tác của Martha Mier, từ đó đề xuất cách ứng dụng hiệu quả trong giảng dạy âm nhạc; Bên cạnh đó, tôi muốn đánh giá tác động của các tác phẩm này đến quá trình phát triển kỹ năng biểu diễn và tư duy âm nhạc của học sinh góp phần bổ sung cơ sở lý luận và thực tiễn cho lĩnh vực giáo dục âm nhạc hiện đại, đặc biệt là trong việc đưa jazz vào chương trình đào tạo chính quy.

Tôi đã sử dụng một số phương pháp trong nghiên cứu của mình như sau:

Phương pháp sưu tầm, tổng hợp, phân loại, phân tích, so sánh để giải thích các khái niệm, những quan điểm dạy học, sự khác biệt về đối tượng, phương pháp học. Đó là những nội dung cần thiết cho việc dạy tác phẩm nhạc Jazz của nhạc sĩ Martha Mier cho HS trung cấp piano khoa JAZZ - POP - ROCK tại Nhạc viện TP.HCM.

Phương pháp nghiên cứu thực tiễn để điều tra, khảo sát, phỏng vấn, quan sát, thực nghiệm sư phạm, để tìm ra thực trạng dạy tác phẩm nhạc Jazz của nhạc sĩ Martha Mier cho HS trung cấp piano Khoa JAZZ - POP - ROCK tại Nhạc viện TP.HCM. Từ đó đề xuất các biện pháp dạy học hợp lý, phù hợp thực tế hiện nay.

Phương pháp dạy học đặc thù để sử dụng các phương pháp dạy học chuyên cho dạy nhạc nói chung và dạy Jazz nói riêng.

Để đảm bảo chất lượng của bài nghiên cứu, tôi đã kiểm tra

xác minh để đảm bảo tính chính xác và đáng tin cậy của dữ liệu; Đảm bảo tính khách quan và trung lập trong việc thu thập và phân tích dữ liệu.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

Martha Mier đã sáng tác một số lượng lớn các tác phẩm cho piano, với nhiều thể loại khác nhau. Các tác phẩm của bà thường được chia thành các thể loại chính bao gồm jazz, cổ điển và những tác phẩm mang tính ứng biến. Bà tạo ra những bản nhạc dễ tiếp cận, nhằm giúp nghệ sĩ ở mọi trình độ có thể tìm thấy niềm vui và sự khám phá trong âm nhạc. Các tác phẩm phản ánh sự kết hợp giữa jazz và những yếu tố văn hóa âm nhạc đặc trưng của Mỹ. Mier đã khéo léo sử dụng các giai điệu và nhịp điệu từ những thể loại khác nhau, như gemstone, classical và folk, để tạo nên những âm thanh mới lạ, cuốn hút. Đa số các tác phẩm thể hiện rõ ràng tinh thần của jazz với nhịp điệu swing đặc trưng. Tác phẩm sử dụng kỹ thuật lặp lại và thay đổi nhẹ nhàng trong giai điệu, giúp người chơi cảm nhận được sự chuyển động trong âm nhạc.

3.1. Hình thức

Martha Mier tích hợp nhiều hình thức âm nhạc trong các tác phẩm của mình, điều này giúp cho âm nhạc của bà trở nên sống động và thú vị. Hình thức AABA là một trong những cấu trúc phổ biến nhất trong jazz. Mier thường xuyên sử dụng hình thức này trong các tác phẩm của mình như một cách để giữ cho người nghe bị cuốn hút. Mỗi phần “A” mang đến một giai điệu dễ nhớ và thú vị, trong khi phần “B” thường tạo nên một sự phong phú cảm xúc hơn.

Ví dụ: Tác phẩm “Memphis Blues” thể hiện rõ sự phong phú trong hình thức AABA.

Hình 1- Trích đoạn tác phẩm Memphis Blues

Trong phần A, giai điệu chính được giới thiệu một cách thoải mái và thông thả, trong khi phần B cho thấy một chuyển hướng âm nhạc với sự thay đổi về nhịp độ và cảm xúc.

Hình 2 - Trích đoạn tác phẩm Memphis Blues

12-bar blues là nền tảng cho nhiều tác phẩm jazz và blues. Mier thường áp dụng cấu trúc này để tạo ra những cảm xúc mạnh mẽ và dễ dàng gợi nhớ.

Last Chance Blues

Hình 3 - Trích đoạn tác phẩm Last chance blues

Ví dụ: “Last chance blues” sử dụng cấu trúc 12-bar blues để đưa ra một cảm giác băng khuâng và sâu sắc. Cùng với sự thay đổi trong hợp âm và nhịp điệu ở mỗi vòng lặp, bài nhạc luôn mang lại sự mới mẻ và thú vị cho người chơi.

Mier có khả năng kết hợp nhiều hình thức và yếu tố khác nhau để tạo ra một âm thanh độc đáo. Trong nhiều tác phẩm, bà đã kết hợp giữa hình thức AABA với những biến thể độc đáo hay thêm thắt những yếu tố từ các thể loại khác như bossa nova hay funk. Điều này giúp cho người nghe không chỉ thưởng thức âm nhạc mà còn cảm nhận được chiều sâu nghệ thuật bên trong chúng.

3.2. Giai điệu và hòa âm

Martha Mier nổi bật với kỹ năng sáng tác giai điệu và hòa âm độc đáo.

Trong các tác phẩm của mình, giai điệu thường được xây dựng đơn giản nhưng đầy cuốn hút. Bà thường sử dụng những nốt nhạc dễ nhớ và có tính hội quy cao, giúp người nghe dễ dàng và nhanh chóng tiếp cận.

Hình 4 - Trích đoạn tác phẩm Last chance blues

Ví dụ: Trong “Last Chance Blues”, giai điệu chính mang hơi thở buồn bã, dễ tạo cảm xúc sâu lắng. Giai điệu này được lặp lại với những biến thể nhỏ, giữ cho người nghe chú ý nhưng không bị nhàm chán.

Mier có khả năng sử dụng nhiều hợp âm phức tạp, không chỉ dừng lại ở hợp âm chính mà còn thêm vào hợp âm bảy, hợp âm chín và các hợp âm mở rộng khác. Điều này tạo nên sự phong phú cho âm nhạc.

Hình 5 - Trích đoạn tác phẩm Mr Trumpet man

Ví dụ: Các hợp âm trong “Mr Trumpet man” thường xuyên thay đổi từ những hợp âm đơn giản sang hợp âm phức tạp hơn, tạo nên một không gian âm nhạc phong phú và sâu sắc. Bà cũng thường sử dụng các cách chuyển tiếp độc đáo giữa các hợp âm, giúp bài nhạc không bị đơn điệu.

3.3. Nhịp điệu và phong cách

Nhịp điệu trong âm nhạc của Martha Mier rất đa dạng và thường mang tính thử thách cho người chơi. Mier kết hợp nhiều kiểu nhịp khác nhau, từ những nhịp nhẹ nhàng cho đến những nhịp phức tạp hơn.

Ví dụ: Trong “Jackson street blues”, nhịp điệu được dùng một cách điêu luyện để tạo cảm giác nhộn nhịp và tươi vui, sự thay đổi nhịp độ tạo nên sự nổi bật cho từng nốt nhạc.

Hình 6 - Trích đoạn tác phẩm Jackson street blues

Meyer thể hiện sự hòa quyện giữa kỹ thuật cổ điển và jazz trong phong cách biểu diễn của mình. Bà khuyến khích người học phát triển kỹ năng chơi nhạc.

3.4. Sáng tạo và thể hiện

Martha Mier không ngừng đổi mới trong sáng tác, kết hợp các kỹ thuật hiện đại và ảnh hưởng từ đa dạng thể loại âm nhạc, tạo nên những tác phẩm giàu tính sáng tạo. Bà có tài hòa quyện những yếu tố jazz truyền thống với phong cách hiện đại, từ đó mang lại nét độc đáo cho các sáng tác. Cá tính âm nhạc của bà thể hiện rõ qua từng tác phẩm, như một lời mời gọi người nghe bước vào “cuộc đối thoại” với âm nhạc. Không chỉ đơn thuần là những giai điệu, âm nhạc của Mier mở ra một không gian tương tác sống động, nơi người nghe cảm nhận rõ sự giao thoa giữa cảm xúc và sáng tạo. Bên cạnh đó, những câu chuyện cá nhân và ký ức của Mier thường được lồng ghép trong các tác phẩm, khiến âm nhạc của bà trở thành tiếng nói tâm tình đầy chân thật và ý nghĩa. Âm nhạc của Mier không chỉ khơi gợi cảm xúc mà còn xây dựng sự gắn gũi, tạo kết

nối sâu sắc với người nghe.

3.5. Công năng hợp âm

Công năng hợp âm là một trong những yếu tố quan trọng trong âm nhạc jazz của Mier. Dưới đây là phân tích chi tiết một vài tác phẩm của bà với sự chú trọng vào cấu trúc hợp âm.

Ở ô nhịp số 1, hợp âm Đô trưởng (C) xuất hiện đầu tiên. Đây là chủ âm mang lại cảm giác mở đầu vững chắc và ổn định. Tiếp đến là hợp âm Sol trưởng (G) được sử dụng ở ô nhịp số 2, đóng vai trò áp âm (dominant), tạo động lực cho sự tiếp nối.

Sau đó là hợp âm La thứ (Am) tạo một sắc thái dịu nhẹ hơn, mang chút lắng đọng vào bản nhạc. Ở ô nhịp số 4 là hợp âm Fa trưởng (F) đóng vai trò hạ át (subdominant) tạo liên kết mạch lạc với các ô nhịp sau.

Bài này theo vòng hợp âm rất phổ biến là I-V-VI-IV:

I: Hợp âm Đô trưởng

V: Hợp âm Sol trưởng

VI: Hợp âm La thứ

IV: Hợp âm Fa trưởng

Ví dụ: Tác phẩm “Katy’s Dance”

Hình 7 - Trích đoạn tác phẩm Katy's dance

Vai trò hòa âm:

Các hợp âm này được sắp xếp để tạo ra một sự cân bằng ổn định giữa (C, F) và chuyển động (G, A). Âm nhạc mang lại cảm giác mượt mà, dễ tiếp cận, thường gặp trong nhiều tác phẩm cổ điển và hiện đại. Các ký hiệu về cường độ sắc thái mp, mf, f giúp chỉ dẫn cách biểu đạt cường độ khi chơi các hợp âm này. Điều này làm tăng thêm chiều sâu cho bài nhạc.

Hợp âm Đô trưởng (C) xuất hiện đầu tiên. Đây là hợp âm chủ âm, mang tính ổn định và mở đầu tác phẩm một cách hài hòa. Sau đó là hợp âm Sol trưởng (G) đóng vai trò áp âm (Dominant), tạo sự chuyển động hướng tới chủ âm. Ở ô nhịp 3 ta thấy hợp âm La thứ

(Am) đóng vai trò hợp âm phụ âm thứ (VI), tạo sắc thái cảm xúc nhẹ nhàng, trầm lắng hơn. Ô nhịp 4 với hợp âm Fa trưởng (F) đóng vai trò hạ át (Subdominant), giúp liên kết và làm mềm sự chuyển đổi.

Ví dụ: Tác phẩm “Tuxedo jazz”

Hình 8 - Trích đoạn tác phẩm Tuxedo jazz

Liên kết và công năng hợp âm trong bài:

Đô trưởng (I): Mở đầu tác phẩm, tạo nền tảng ổn định.

Sol trưởng (V): Áp âm, tạo cảm giác căng thẳng nhẹ, hướng đến sự thay đổi.

La thứ (VI): Một hợp âm thứ tạo cảm giác sâu lắng và tương phản.

F trưởng (IV): Hạ át, tạo cân bằng và liên kết mạch cảm xúc.

Vòng hòa âm này I-V-VI-IV là một vòng hòa âm rất phổ biến trong nhiều bản nhạc cổ điển và hiện đại, mang lại sự hài hòa và cảm giác dễ tiếp cận. Các ký hiệu cường độ sắc thái mp, mf giúp chỉ dẫn cách biểu đạt cường độ khi chơi các hợp âm này. Điều này làm tăng thêm chiều sâu cho bài nhạc. Người chơi cần chú ý sự chuyển đổi mượt mà giữa các hợp âm để đảm bảo bài nhạc truyền tải đầy đủ cảm xúc.

4. KẾT LUẬN

Nghiên cứu về các đặc điểm âm nhạc trong tác phẩm jazz piano của Martha Mier mang lại những đóng góp quan trọng cho lĩnh vực giáo dục âm nhạc. Nó không chỉ làm sáng tỏ phong cách sáng tác độc đáo của Martha Mier mà còn mở ra nhiều cơ hội ứng dụng trong việc giảng dạy và phát triển kỹ năng âm nhạc.

Bản thân tôi nhận thấy rằng nghiên cứu này đóng vai trò như một cầu nối giúp thúc đẩy sự kết hợp giữa âm nhạc truyền thống và hiện đại, đồng thời khuyến khích sự sáng tạo và ứng biến, những yếu tố cốt lõi trong nhạc jazz. Ngoài ra, kết quả nghiên cứu có thể hỗ trợ giáo viên và học sinh trong việc tiếp cận các phương pháp học tập mới mẻ, mang tính thực tiễn cao, đồng thời nâng cao giá trị nghệ thuật trong giáo dục âm nhạc tại Việt Nam.

Khám phá tác động lâu dài của việc tích hợp các tác phẩm jazz piano của Martha Mier vào chương trình giáo dục âm nhạc chính thống. Nghiên cứu khả năng áp dụng các kỹ thuật sáng tạo của Mier trong việc phát triển kỹ năng ứng biến và biểu đạt cá nhân ở học viên.

Thực hiện khảo sát rộng rãi hơn để đánh giá nhận thức và sự yêu thích nhạc jazz ở các nhóm tuổi khác nhau, từ đó đề xuất các giải pháp nâng cao sự phổ biến của thể loại này.

Tiến hành so sánh giữa các phong cách sáng tác của Martha Mier với các nhạc sĩ jazz nổi bật khác nhằm cung cấp bức tranh toàn diện hơn về giáo dục và biểu diễn nhạc jazz.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Mier, M.(1995). *Jazz for Young Pianists*. Alfred Music.
- Mier, M.(2006). *American Jazz*. Alfred Music.
- Harris, J.(2010). *The Evolution of Jazz Piano: History of Jazz Piano Styles*. New York.
- Cohen, N.(2012). *Jazz Traditions: A Student Musician's Guide to Jazz Theory*. Berklee Press.